

Adressater i henhold til liste

INFORMASJON OM LOKAL FORSKRIFT OM BÅNDTVANG

Rådmannen mottar fra tid til annen spørsmål om forståelsen av den kommunale forskriften om båndtvang. Det er spesielt spørsmål knyttet til forskriftens § 1 om utvidet båndtvang spørsmålene gjelder, og i flere av henvendelsene referes det til tilsnakk av grunneieres representanter eller til plakater om båndtvang satt opp av grunneier i fjellet. I flere tilfeller er det referert til at grunneiers representanter har gitt feil informasjon, både på plakater og muntlig, og på hjemmeside. Kopi av motatt bilde av plakat, og utskrift fra Ringsaker jakt og fiskeområdes hjemmeside følger vedlagt, jf vedlegg 1 og 2.

For å sikre lik forståelse av regelverket og å unngå at unødige kjonflikter oppstår ønsker rådmannen å informere nærmere om delene av regelverket henvendelsene gjelder.

Gjeldende forskrift om sikring av hund ved båndtvang m.m., ble vedtatt av kommunestyret i Ringsaker den 12.12.2012 i k.sak 123/2012. Forskriften følger som vedlegg 3. For ordens skyld legges også hundelovens «*Kapittel 2 Sikring av hunder*», ved som vedlegg 4.

Den lokale forskriften er gitt med rettslige grunnlag i hundeloven, og det er nødvendig å innledningsvis gjøre rede for enkelte av hundelovens bestemmelser om sikring av hund. Lovens hovedregel er at hunder kan gå løse dersom hundeføreren har forsvarlig kontroll på den. Dette følger av hundelovens § 4. Videre gir hundelovens § 6 regler for sikring av hund ved båndtvang. I første ledd er fastsatt en generell regel om båndtvang fra og med 1. april til og med 20. august. Denne regelen skal sikre at hunder ikke jager og skader storfe, sau, geit, fjærfe, rein, hest eller vilt, herunder viltets egg, reir og bo. I § 6 andre ledd gis kommunene hjemmel til å utvide båndtvangsbestemmelsene i seks ulike tilfeller gjennom forskrift.

Utvidet båndtvang der husdyr har rett til å beite og faktisk beiter

I den kommunale forskriftens § 1 første ledd er båndtvangsperioden utvidet fra det som er hundelovens bestemmelse (fra 1.april til 20. august), til å gjelde fra 1.april til og med 31. oktober. Hjemmel for denne utvidelsen er hundelovens § 6 annet ledd bokstav e) og f), med presiseringer i tredje ledd andre punktum m videre. Båndtvangen gjelder for de områder av kommunen «*hvor husdyr har rett til å beite og faktisk beiter, og i områder der vilt som ønskes beskyttet har sitt leveområde*».

I Ringsaker kommune har husdyr rett til å beite i hele fjellområdet, og også på visse vilkår rett til å beite på innmarksbeite og utmarksbeite i lavlandet. Det er grunneierne som avgjør hvilke områder som kan brukes som innmarksbeite.

Lovens forarbeider, Ot.prp.nr.48 (2002-2003) s 206 gir klare retningslinjer for hvordan bestemmelsen skal forstås: "*Bokstav e gir kommunen adgang til å utvide båndtvangstiden av hensyn til beitedyr som nevnt i bestemmelsen. Bestemmelsen tar bare sikte på å fange opp den*

ordinære beitesesong og kan ikke strekkes så langt at den omfatter alle tidspunkter hvor noen dyr unntaksvis går på beite.”

§ 1 første ledd er ikke endret i forskriften av 2012, og er dermed ikke omtalt i saksframlegget for kommunestyret. Fra saksframlegget for kommunestyret i k-sak 5/2007 hvor den tidligere forskriften ble vedtatt, under overskriften: ”Rådmannens vurdering”, siteres: ”*Dette innebærer at båndtvangen i fjellet vil opphøre når det ikke lenger foregår beiting av husdyr, mens den fortsatt vil gjelde på innmark og utmark der det fortsatt beiter husdyr fram til 31.oktober.*” Kommunestyret sluttet seg den gang enstemmig til rådmannens forslag uten kommentarer. Det må derfor legges til grunn at bestemmelsen medfører at båndtvangen i kommunen opphører når den ordinære beitesesongen er over.

I Ringsakerfjellet foregår vanligvis slipp av beitedyr den første helga i juni, altså i den lovbestemte båndtvangsperioden. Innsanking av beitedyr skal normalt være avsluttet den andre helga i september. Dette vil kunne variere noe fra år til år blant annet avhengig av vær. Hundeføreren vil dermed selv være ansvarlig for å skaffe seg informasjon om når innsanking foregår det enkelte år, og når den ordinære beitesesongen er avsluttet.

Av ulike årsaker forekommer det at beitedyr blir gående igjen på fjellbeite utover denne tiden. Hundefører må derfor også i perioden etter at sanking og ettersanking normalt er avsluttet, gjøre en konkret vurdering av situasjonen, og følge godt med på hundens bevegelser i forhold til eventuelle beitedyr som er blitt gående igjen. Hundefører må i en slik situasjon (som alltid når hunden er løs) ha kontroll på hunden sin, jf hundelovens § 4.

På samme måte vil bestemmelsen om utvidet båndtvang gjelde for utmarks- og innmarksbeite i lavlandet. I perioden fra 20. august til og med 31.oktober må hundefører gjøre en konkret vurdering av hvorvidt det er husdyr som beiter der hunden skal slippes.

Båndtvang i områder der vilt som ønskes beskyttet har sitt leveområde

Når det gjelder båndtvang for å verne viltet må dette fastsettes særskilt, og bare unntaksvis når ekstraordinære forhold gir behov for det. Normalt vil dette kun være nødvendig midlertidig jf tredje ledd tredje punktum, og da etter kommunalt enkeltvedtak.

I Ringsaker er to områder underlagt særskilte regler om båndtvang for å ivareta vilt som ønskes beskyttet. Begge områder er naturreservater.

På Endelausmyrene er det båndtvang hele året, jf Forskrift om fredning for Endelausmyrene naturreservat, Ringsaker kommune, Hedmark nr IV, punkt 2. Forskriften er fastsatt ved kgl.res. av 18. desember 1981, og fremmet av Miljøverndepartementet.

I Hemmeldalen naturreservat er båndtvangsperioden utvidet og gjelder fra 1.mars til 20. august av hensyn til villreinstammens kalving i området, jf forskriften; Fredning av Hemmeldalen naturreservat, Stor-Elvdal, Åmot, Hamar og Ringsaker kommuner, Hedmark § 3 punkt 7. Forskriften er fastsatt i kongelig resolusjon av 24. november 2006, og fremmet av Miljøverndepartementet

Båndtvang i skiløyper

Henvendelsene vedrørende dette spørsmålet omhandler hvorvidt det er båndtvang i oppkjørte og merkede skiløyper, eventuelt hvilke av disse løypene det er båndtvang i.

I forskriftens § 1 annet ledd er båndtvangsbestemmelsen utvidet til å gjelde hele året i følgende områder:

1. i og i tilknytning til boligområder og handleområder,
2. i parker, på kirkegårder, grav- og urnelunder, på og ved skoler, barnehager og anlegg for lek og idrett, sport eller rekreasjon
3. i og ved Birkebeinerløypa fra Lillehammers grense til Hamars grense samt i og ved Trolløypa fra Lillehammers grense til Birkebeinerløypa, fra 1. februar til 2. påskedag.

Punkt 3 ble inntatt etter revideringen i 2012. I saksframstillingen til forskriften av 2007 var det lagt til grunn at lysløyper inngikk i punkt 2. under «*anlegg for lek og idrett, sport eller rekreasjon*» men det var presisert at vanlige skiløyper ikke var omfattet av bestemmelsen.

Revideringen av forskriften i 2012 var initiert av Samarbeidsutvalget for Ringsakerallmenningene og Phil AS som ønsket at det skulle innføres båndtvang i merkede skiløyper i Ringsakerfjellet.

I hundeloven og forarbeidene til loven er oppstilt et krav om at båndtvang må fastsettes for bestemt/angitte skiløyper, og at behovet for båndtvang skal vurderes individuelt for hver enkel strekning og ikke for løypenett under ett. I følge forarbeidene har kravet om individualisering av strekning til hensikt å begrense overdreven bruk av båndtvang, og etter en individuell vurdering av strekningene instilte rådmannen på båndtvang i en begrenset tidsperiode i to skiløyper i fjellet, jf forskriftens § 1 tredje ledd punkt 3.

Det er dermed på det rene at det er båndtvang i lysløypene i Ringsaker kommune, og i og ved Tolløypa og Birkebeinerløypa fra 1. februar til 2. påskedag.

I andre skiløyper, merkede og umerkede, er det ikke båndtvang.

Vilkårene for å la hunden være løs, jf hundelovens § 4 gjelder for alle løse hunder, også løse hunder i skiløyper.

Herværende brev er sendt til Samarbeidsutvalget for Ringsakerallmenningene og Phil AS, til RFJO, til lensmannen i Ringsaker samt til Velforeningene i fjellet. Det anmodes om at adressatene videreformidler informasjonen, og sørger for at rett informasjon gis til brukerne av fjellet, både på hjemmesider, plakater og gjennom muntlig informasjon.

Med hilsen

Hilmar Skår
organisasjonssjef

Anborg Bogsti
advokat